

REDACTIA

Arad, Deak Ferenc-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro Ungaria:
 pe un an . . . . 20 cor.
 pe 1/2 an 10
 pe 1/4 an 5
 pe o lună 2
 Tril de Duminecă pe an
 4 coroane.
 Pentru România și străinătate
 pe un an 40 franci.
 Manuscrisurile nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deak Ferenc-utca nr. 20

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
 dată 14 bani; a doua oară
 12 bani; a treia oară 8 b.
 de fiecare publicațiune

Atât abonamentele, cât și
 inserțiunile sunt a se plăti
 înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Scrisori nerancate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

Urbán strâns cu ușa.

(L.) Dăm cu socoteala, că atunci când dl comite suprem Urbán s'a apucat să desmintă, cu propria-i iscălitură, afirmația vicarului V. Mangra despre pactul ce se încheiase la 1884 între partidul național român și între apponyștii din comitatul Aradului, n'a consultat pe Vársárhelyi László. Nu presupunem anume, ca amicul și Mentorul său să-l fi lăsat a face asemenea boroboață.

Dl Urbán a desmăntit adică un acru petrecut, despre care știu nu numai sute de persoane, între ele unele sus puse, ci comitatul întreg și toată Românimea și Ungurimea, că doar pe acea vreme se făcuse publicitatea cea mai întinsă despre luptele electorale din comitatul Aradului.

Și la ce s'a expus dl Urbán?

La un spectacol nu se poate mai penibil. Vicarul Mangra dovedește afirmarea sa, o dovedește cu acte în fața cărora desmăntirea d-lui comite suprem pierde, cum pierd întunecul când se ivește mândrul soare.

Chiar *Aradi Közlöny* de ieri e silit să-l dea bătut pe comitele suprem, căci sub titlul *Mangra dovedește* publică manifestul cu data de 31 Maiu 1884 și subscris de fruntașii N. Filimon, Mircea E. Stănescu, George Telescu, Dr. I. Pap, P. Truța, Aurel Suci V. Mangra și alții, manifest în care se spune, că partidul național intră în lupta electorală înțeles fiind cu opoziția moderată (apponyștii). Se arată întreg decursul negocierilor ce au precedat încheierea pactului. Un Român de talie, Stănescu, a propus a se încheia pactul. Comitetul și șefii partidului apponyist a primit cu plăcere. Un singur Român(?) a îndrăznit să combată legătura: Beles János, azi slugă smerit al lui Urbán, care a propus: *Partidul național român, cu menținerea întreg programului său, să intre în partidul guvernamental...* Numai din glava unui Beles

poate ieși așa monstruositate... De altfel Beles e consecuent: el întotdeauna a ținut cu stăpânirea și totdeauna s'a opus curentului sănătos al obștei române...

Ce a urmat, să nu știe oare dl comite suprem? Să nu-și aducă aminte de adunarea publică ținută la Crispin, unde alegătorii români din comitat au aprobat pactul încheiat de căpeteniile sale? Să nu știe că Beles, întovărășit cu Deseanu și având la spate pe Meșianu, a convocat altă adunare, la Crucea Albă, unde voia să stoarcă poporului aprobarea pentru politica guvernamentală, dar că poporul l-a luat la goană?!

Dar acestea au fost lucruri petrecute în Arad, apponyștii au avut pe acea vreme ziarul *Alföld*, care a înregistrat și el momentele mai însemnate ale luptelor date de Români în înțelegere cu apponyștii! Așa de slabă memorie să aibă dl Urbán?

Nu e vorba însă aci de memorie, ci de *vointă*: dl Urban nu vrea să aducă aminte de cele petrecute, pentru că opozantul moderat d'atunci azi e omnipotent șovinist și vrea să pozeze drept combatant intransigent al *ideii*, pe când e lucru dovedit: când era la strimtoare, era bun bucuros dacă *ultraștii* de azi îl asigurau de spriginul lor.

Atunci *mangriștii* erau *Români cu sentimente patriotice* și totuși Vársárhelyi Urbán încheia pact cu ei, nu se speria de *programul dela Sibiu*; ba și comitele suprem, arhiepiscopul Tabajdi ar fi încheiat pact cu ei, declarând că lasă două cercuri pentru candidații cu *programul dela Sibiu*.

Azi valurile șovinismului au înecat însă în aceiași Unguri rațiunea de odinioară...

Nu partea *politică* a chestiei vrem să o discutăm însă, ci partea *personală*. Punem anume întrebarea:

Cu ce autoritate mai stă în fruntea comitatului comitele suprem Urbán?

Maî este cine-va care să creadă că știe conduce comitatul când e capabil de așa boroboață?

Și se poate suferi în fruntea comitatului un bărbat care îndată ce rămâne o singură zi fără Mentorul Vársárhelyi, o ia razna?

Jubileul dlui D. Sturdza.

Secolul scrie: Majoritățile parlamentare în întrunirea de Mercuri seara dela Senat au decis următoarele cu privire la sărberea jubileului de 70 de ani a dlui Dim. Sturdza.

Se va da un banchet la 25 Februarie, seara, la Teatrul Național în onoarea dlui Dim. Sturdza.

Vor lua parte la banchet nu numai deputații și senatorii, dar și toți membrii partidului liberal, care se vor înscrie în limitele, bine înțeles, ale locurilor disponibile.

Festivalul fiind un act eminent politic, s'a convenit a nu se admite nici militari, nici magistrați, nici funcționarii care prin situațiunile lor sunt siliți a se ține departe de politică.

Se va oferi dlui Sturdza un obiect de artă care a fost deja ales de dl Carada. Este o statuță în bronz prezentând *Vigilența*, opera unui artist francez căruia i-s'a dat premiul I. la expoziția școlăii de bele arte din Paris.

Se va bate o medalie comemorativă al căruia model va fi comandat unui mare artist gravor francez.

Cum numărul medaliilor de distribuit va fi probabil foarte mare, bătărea ei nu se va termina decât vara viitoare. Cei-ce vor a o poseda, se vor înscrie înainte.

Cheltuelile festivalului vor fi acoperite prin subscripție voluntară între membrii partidului național liberal.

S'a fixat 50 de lei pentru un loc la banchet, la cumpărarea operii de artă și pentru medalia comemorativă.

In Dieta Ungariei se urmează cu discuția asupra proiectului de lege militar. Sâmbătă a vorbit contele Tisza István, care între altele a declarat că subscrie toate cele spuse în această chestie de contele Andrássy Gyula. Opoziția îl atacă aspru și pe Tisza, acuzându-l că vrea cu ori-ce preț să intre în grația Curții.

Pământul țării, scrie B. H.

pe fiecare an se înstrăinează, ajunge adică în mâinile străinilor. Astfel din teritoriul comitatului Nyitra a patra parte, din Trencin a cincina parte, din Zemplin a opta ear' din Somogy în anul din urmă 30.000 jugere au ajuns din mână maghiară în proprietatea străinilor, mai ales Nemși din Austria. Ziarele maghiare sunt foarte îngrijate.

Presa maghiară

despre

incidentul Mangra-Urbán.

lung articol, zicând între altele:

N'avem nici un drept și nici motiv să tragem la îndoială afirmările lui Mangra. După asemenea premise, după ce am cântărit faptele și declarațiile, fără îndoială trebuie să venim la convingerea că Mangra a spus adevărul...

Același ziar spune că afacerea va avea încă urmări: se va interpela și în Dieta.

Ține-te, d-le Urbán Iván.

George Baritiu

și amicii săi.

— Corespondență. —

(Urmare).

Tovarășii și suptorîndușii miei cu nimic se îndeletnicesc mai puțin decât cu cetitul. Crezi că unii n'au mai mult decât cartea din care își fac predania în școală? Să-i unesc la vre-un lucru serios n'am putut; dar asupra primirii leilor, de câte ori a fost trebuință, s'au adunat totdeauna în sală. Aceasta cu puțină deosebire o poți apleca și la Bucureștenii. Ei mi-au aruncat că nu-i cunosc. Eu îi cunosc prea bine. De puține ori am avut prilej de a-i vedea: dar ca să cunoști pe oamenii noștri în împlinirea datorii lor, nu-ți trebuie multă vreme. Apoi prietini, din soții lor, m'au încredințat de miș de ori. Știi tu, că chiar acela care a scris în Foaietea ta împotriva-mi supt nume de S. M. ¹⁾ este unul care trage pe lună 500 lei, și de multe ori abia intră în școală de 6 ori într-o lună! Unul din soții lui, căruia îi este și datorie de a priveghea asupra acestui lucru, m'a încredințat, precum și școlarii că au fost lună, în care și mai de puține ori a făcut predanie. Asta e pricina de s'au sculat asupra mea. Frideric Murhard zice: „Frica de descoperirea și cunoștința adevărului este numai o dovadă de îngustimea minții sau o mărturisire a relei cunoștințe ce se vinde pe

sine.” Dar să lăsăm această la o parte. De altădată o să scriu și în punctul acesta mai mult.

Acum zic numai că oamenii aceia, dela care se așteaptă o generație mai bună, vorbese mult de o renaștere, de o cultură națională. La cei mai mulți sunt aceste numai vînturi, adică vorbe goale, cu care ostenesc aerul. Le pronunță bucuroși: pentru-că ved că acei oameni, cari au lucrat oare-când în adevăr pentru renașterea vre-unul neam se laudă pretutindenea. Le pronunță dar și dîșșit după alții; le pronunță și nimic mai mult. Că dacă îi privești în împrejurări, care te lasă să intri în adîncul inimii lor, vezi că duhul le este amorțit.

Sunt cari lucrează pentru cultura națională: dar lucrează mai numai pentru sine, pentru a dobîndi nume de „om cu geniu, om cu talent”. Aceștia cel mai mare merit și-l pun acolo, că au putut da Românilor în limba lor vre-un lucru însemnat, mare, sublim. Apoi sunt în acea nebună părere, că publicul, de multe ori orb, tocmai așa ia parte la lucrările lor precum își închipuiesc dîșșit. În publicul acel orb se află și oamenii cu ochi sănătoși, cari le zic că acele lucruri sunt cu adevărat bune, dar defață cere de o cam dată un abetedar și un catechism, pe care încă nu le avem. Ei atunci răspund îngîmfați, că nu scriu pentru de față, ci pentru viitor. De față nu-i înțelege. Așa mi-a zis mie unul.

Sunt alții, cari doresc din toată inima luminarea neamului: dar într'un chip egoistic. Au o preiubire nemăsurată asupra locului nașterii și asupra

²⁾ Allgemeine Revision der Lehren und Meinungen über Widerstand, Empörung etc. Braunschweig, 1882, p. 17. (Nota lui I. Maloescu). — Friedrich Wilhelm Aug. Murhard era un scriitor politic german. D. e. (Neue politische Annalen, 1821). El cunoștea bine Orientul european, despre care a scris mult pe la 1888 era încă în viață.

dialectului care se vorbește la dîșșit. Noi înaintea unora dintr'aceștia suntem ungureni; ungureanul la ei nu e român; el vorbește și scrie într-o limba stricată. Astfel sfaturile noastre nu se ascultă. Ei singurii vor făclia care se lumineze la tot neamul. Numai măsurile lor să fie drepte și priimite; numai dialectul lor cunoscut de bun. Ei singurii „fă-tot”.

Intre toți este mai cu seamă Eliad, patriarhul literaturii noastre, cu care te-ai putea înțelege mai bine. El încă a scris împotriva mea în *Curier*, atunci când îmi erau tăiate mâinile și picioarele. ³⁾ A grămădit toate câte a putut împotriva caracterului meu personal. N'a scris împotriva scrisoarei mele, ci împotriva persoanei; și totuși este între aceste o deosebire mare. A dovedit destulă slăbiciune din parte-și, destulă moștenire de rămasele veacurilor școlastice. O astfel de slăbiciune a arătat și împotriva Alexandrescului ⁴⁾ în „Curierul de ambe sexele”. Cu acestea a arătat Eliad că dîșșul nu știe ce va să zică critică. În celelalte eu sunt mult mai bărbat, de cât să mă las a mă cărmui de patima pismei sau a mâinii asupra-i și să nu cunosc meritele omului acelaia. Crede-mă că întru nimic nu mi-am schimbat părerea ce-o am avut mai înainte de dîșșul. Il cinstesc ca pe unul de care aveau trebuință Români de aici, ca să nu piară sămînța bietului Lazar și ca pe unul care a făcut mult. Dacă Eliad ar rămânea în cercănul său ca poet noi ne-am bucura în dîșșul de un Goethe sau Schiller românesc. Cu el te mai poți înțelege. (Va urma).

³⁾ Articolul lui Eliad. Asupra scrisorii D. Maloescu din Foaiete literară Nr. 16, s'a publicat în *Curier românesc*, 1888, Nr. 18 (7 Maiu).

⁴⁾ Eliad, ofensat pe atunci personal de Gr. Alexandrescu, a criticat cu mare asprime o fabulă a acestuia.

¹⁾ M. S. din Foaiete literară dela 14 Maiu, p. 155-157 este Simion Marcovici, profesor de retorică la sf. Sava.

Proiectele militare în parlamentul din Viena.

Luând cuvântul baronul Morsey după ce spune că primește proiectul, continuă astfel: În acest parlament față cu cele trecute dincolo de Laita, trebuie să accentuăm cu toată energia, că parlamentul austriac nu e aplicat să permită, ca unitatea armatei să se elatine în ori și ce sens. (Aprobari și adesiuni). Ceea-ce se întâmplă în Ungaria, provoacă protestarea cea mai vie a tuturor patrioților austriaci. A trebuit să ajungem și acest raport ziaristic nu se desmintește — că banul Croației la porunca soviniștilor maghiari să ia steaga negru-galben, care în Zimony flutura în aer pe un edificiu lângă acela al Croației și al Ungariei. Ne-am obișnuit deja de ani întregi ca în Ungaria steagul negru-galben să fie batjocorit (Strigăte de pful!). Ear acest steag negru-galben pentru noi este un simbol de amintiri glorioase întipărite în adâncul inimilor noastre (Adesiuni vii). Când vedem, că acest steag se batjocorește, dacă în ziare cetim săptămânii de-a rindul despre discuții de acestea — har d-lui nu trebuie să le auzim, căci nu ne-am putea păstra sângele rece — atunci aici trebuie să ridicăm un protest solemn peste care nu e iertat să treci. Acum se adevărește, că de greșit a fost să facem în privința aceasta și cea mai mică concesie de principii. Azi apare, ce consecuențe aduc după sine ambițiunile contelui Apponyi. Azi se ating de steag și de insignii și vor să zgudue unitatea armatei. Acum pășe cu pretențiuni de armată maghiară națională. Trebuie au ajuns până acolo, încât să perhoreschează și numele monarhiei austro-ungare. Vor, ca steag negru-galben să nu se mai înfigă ca și semnul monarhiei comune. Nu mai recunosc pe ministrul de război al imperiului, ci numai pe cel comun de război. În prim-ministerul maghiar se află o secție separată pentru dreptul de stat, unde toți consilierii de stat se supun unei cenzurări la punct de vedere al dreptului public. Ar fi foarte la loc, ca și la noi să se înființeze o așa instituție, o așa secție, în care toți consilierii guvernului și al guvernului comun să fie supuși unei controale severe din punct de vedere al dreptului public (Foarte bine.) Numirea de monarhie austro-ungară a statorit-o în mod prealabil în sensul deplin al dreptului public ordinațiunea dela 14 Noembrie 1868 adresată contelui Beust, cancelarului de atunci. În Ungaria oamenii se provoacă azi la o ordinațiune, care afirmative s'ar fi promis lui Deák și lui Andrássy. Această ordinațiune însă nu s'a publicat nici odată, ear

cea dintâiu da. Punctele 11 și 13 din legea maghiară asemenea recunosc clar baza de comunitate a armatei. Baza aceasta solidă ne dă puterea, să pășim cu energie deplină în față cu acele ambițiuni și veleități, și să susținem unitatea neresturnabilă a armatei noastre vechi și glorioase, ca și o cheazăsigură a casei noastre comune, a patriei noastre mari și comune, a Austro-Ungariei. (Aprobari vii, pe oratorul îl felicită mulți din toate părțile).

Alegerea din Făget.

Făget, 22 Februarie.

Alegerea de deputat dietal, în cercul nostru este pusă pe 2 Martie c.

Agitațiunile însă și până acum au luat proporții atât de mari cum nu s'au mai văzut în cercul nostru.

Joi în 18 crt. și-a ținut candidatul Dr. Nemes Zsiga vorbirea program în Făget în fața unui public de peste 2000 de persoane. Candidatul a vorbit aproape exclusiv despre chestia naționalităților, chestie care — a zis — îl preocupă mai ales și dacă va ajunge în Dietă, în chestiunea aceasta vrea să se valideze. Candidatul care vorbește bine românește, a fost de altfel ascultat de Români prezenți cu plăcere căci vederile desfășurate în chestia națională au fost corecte și înțelepte. Altă întrebare dacă domnul candidat le va spune acestea așa și în Dietă. Ar fi de dorit.

Parte impregiurarea aceasta, parte un contra-candidat odios ce are, cu numele Juhos István, un tânăr domnișor, figură binecunoscută cafenelelor din Lugoj, pe unde s'a afirmat până aci, lucruri cari au ajuns la urechile alegătorilor. — Îl face lui Dr. Nemes rindul ușor de astă-dată și e de prevăzut că cu toate presiunile și toate mijloacele de corupție — domnișorul Juhos să va putea linge pe buze de deputație. Asta par a o arata presemnele cari au început a i-se arăta de tot rău dlul Juhos și protectorilor săi dela comitat.

S'a întâmplat adecă acum Sâmbătă când Juhos și-a făcut intrarea glorioasă în Făget, că alegătorii au atacat strălucitul banderilă condus de Dr. Scher încât un escadron de gendarmi a trebuit să păzească scumpa piele a dlul Juhos de păruială.

În acest stadiu se află mișcările electorale în cercul nostru.

Mal adaug numai una: presiunea organelor oficiale este atât de mare și așa de fără ocol în favorul candidatului odios Juhos, încât ne întrebăm singuri, ce ar face sbirii aceștia al bistulul popor când ar fi vorba de un candidat român dacă fiind numai de guvernamental vorbă să iagerează în chip atât de nerușinat?

Despre cele următoare vă voi avisa.

X.

Inmormântarea lui D.P. Barcianu.

La Rășinari la intrarea în comună se găsea întreg poporul din Rășinari în frunte cu membrii primăriei și al comitetului parochial, și cu parochul Iosif Goga în ornate; ordinea o susțineau pompierii; elevii școlilor în frunte cu corul învățătoresc postaji pe ambele margini ale stradel principale; corul funebral al seminarului, sub conducerea profesorului de cântări D. Cunțanu, a executat cântările funebrele, alternându-se prin comână până la biserica nouă cu corul elevilor din Rășinari.

Pe edificiile publice din Rășinari erau drapele eernite.

Representanța comunei politice din Rășinari intranțită în ședință a votat din acest trist privilegiu 600 cor. fondului catedralei din Sibiu.

Cosciugul ridicat de pompieri de pe carul mortuar a fost dus în biserica nouă, unde s'au ridicat două cuvântări pătrunzătoare de parochul Goga în numele preoțimel și de învățătorul Moise Frățila în numele corpului învățătoresc gr.-or. din Archidieceză.

La orele 4 d. a. corul rece a fost depus în cripta familiară din apropierea criptei marelui Șaguna.

Preoții celebranți la fine au ținut o scurtă rugăciune la cripta marelui arhieru Șaguna.

Jubileul Papei.

Întregă lumea catolică jubilează.

Confrații dela „Unirea” din Blaj au scos un număr festiv, cu portretul Papei, cu ode ocazionale și articole elogioase.

Din Roma se anunță că în casseta Papei au încurs, sub titlul „Milerii Stului Petru” 600.000 franci.

De asemeni s'au dăruit Papei chei de aur, în interiorul cărora au fost 10.000 galbeni. Cardinalul Brochi, cel care a predat Papei darul bogat, abea a putut să ridice cheile grele.

Darul cel mai bogat este însă coroana (tiara) oferită de întreaga lume catolică. Este un cap d'operă ca executare. Artistul care a făcut-o se numește Augusto Milani, din Bologna.

E toată din aur și pietri scumpe.

Mal interesant a fost darul păstorilor din Carpineto, cari au adus papei un coș cu fructe gustoase. Mulțime enormă s'a adunat să vadă intrarea în Vatican a păstorilor.

— La 20 Februarie s'au început prezentarea omagiilor diferitelor corporațiuni sosite la Roma cu privilegiul jubileului papei. La amiază papa intrat în Sala Regia din Vatican, unde a fost primit cu strigăte de „să trăiască!” Papa, care e foarte sănătos, a împărțit cu față surizătoare binecuvântările sale. În suita sa era curtea și garda de nobili în uniformă nouă. De aici a plecat în sala consacrării, unde îl

astepta o mulțime de mai bine de 6000 de oameni. Aici așezându-se pe tron de-a dreapta a ocupat loc familia Pecci, ear în stânga legațiunea extra-ordinară spaniolă. Mai erau de față șapte cardinali, mai mulți episcopi și prelați. După salutarea cardinalului Fezzari i-s'a predat o tiară și o medalie comemorativă. În biserica Sfântului Petru s'a celebrat o misă de cătră cardinalul secretar de stat Rampolla. La misă erau de față toți episcopii sosiți la jubileu, 300 de reprezentanți din diferite țări și o lume imensă de oameni.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 23 Februarie n. 1903.

Moștenitorul Germaniei în România. Ziarele germane dau ca sigură știrea, că A. S. R. principele moștenitor al Germaniei trecând prin Constantinopol, va visita pe la finea lunii viitoare Curtea regală română.

Lipsă de atenție. Citim în „Libertatea”: Regretatul Dr. D. P. Barcianu fusese membru al comitetului central național și a suferit temniță pentru acțiunile acelui comitet. Și am văzut puse cununii pe sicriul nobilului Român până și de societăți nevinovate de tinerime și de meserieși, — numai comitetul național, care, spun, în o formă oare-care tot există, ba și lucrează, — a uitat pe distinsul său membru...

Nou proces de presă. Ziarul naționalist german din Timișoara „Deutsches Tagblatt. Ungarn” reproducând articolul „Eine Stimme aus dem deutschen Reich”, (o voce din imperiul german) ce a apărut în ziarul „Donauwacht” din București, zelosul procuror din Timișoara i-a intentat proces de presă, pe motiv că ar agita contra Maghiarilor. Răspunderea a luat-o dl Col. Feisthammel.

Alegerea din Ceica. Ni-se scrie că dl protonotar I. Papp, candidat guvernamental în cercul Ceichei, a fost însoțit Duminecă în drumul său electoral, când a ținut și vorbirea program, de d-nii N. Zigre, Dr. Florian Duma, advocați și negustorul Pantea. De altă parte Dr. Deési, care candidează tot ca liberal, și-a făcut și el partidă tare. Lupta va fi crâncenă.

Trei ierarhii. „Unirea” scrie: Patronii gimnasiului nostru au fost sărbătoriți și în anul acesta cu spleodoarea din trecut. La ședința festivă, ținută Joi după liturgia, celebrată de directorul Iosif Hossu, asistat de profesorii dela institutele de învățământ,

Cronica săptămânei.

— 10/23 Februarie.

Săptămâna trecută a fost cu adevărat săptămâna „boemilor”. De când cu serata lor „Eminesciană” vaza le-a crescut cu 500%, creditul asemenea. Până acum nici cu zece subscrieri „boeme” nu se escompta un cambiu, azi ajung și trei subscrieri de soiul asta ca să — nu fie escomptat. Urcarea asta cubică a coeficientului de credit se și observă văzând cu ochii: de tot rar mai umblă prin cafenele, căci nu mai capătă pe credit. Lumea chelnerilor zice, că oameni cari într'atâta știu pune în mișcare straturile unei societăți întregi, e cu neputință să lucreze fără parale. Nu se poate să nu fi cumpărat cu bani grei publicul să ia parte la serata lor în număr atât de complet. Se svonește serios, că ar fi dat fie-cărui participant câte 10 coroane.

— Zece coroane! Ehe! d'ar avea boemii, toți la oală, zece coroane, mi-e teamă că ar scoate lumea din țînii...

Tot publicul ce a luat parte la serată, a fost nemulțumit — eu raportul nostru.

A fost prea palid, n'a exprimat nici pe departe animația, însuflețirea și încântarea ce a domnit seara întreagă.

Fapt e, că la serata de Mercuri au luat parte — cu două excepții — toate familiile române din loc, un public numeros și distins. Bărbați cu poziție și vază, doamne și domnișoare frumoase, tineri fercheși — toți s'au prezentat să vază și auză ce știu „boemii aceia necunoscuți” cari au aranjat serata — așa fără aia! Pe invitații n'au figurat nume: nici president, nici maiordomi, nici controlori și aranjeri...

Toată serata părea a nu avea șef, precum nici n'a avut, și totuși a decurs în cea mai mare ordine și liniște, fără pauze lungi între puncte.

Am auzit multe observări măgulitoare la adresa singuraticilor diletanți. Amintesc numai una.

Când dl Trifu Lugoianu a executat pe vioară atingând cu arcul d'odată două corzi duiosul „Ce te legeni coardule?” cine-va m'a întrebat de ce rămâne celalalt violonist, care îl acompaniază pe T. Lugoianu — după culise! Atât de măiastră i-a fost executarea, încât nu-l vinea să crează

că numai T. Lugoianu cântă, că Trifu îl acompaniază pe Lugoianu sau Lugoianu pe Trifu...

Publicul și-a și rezervat dreptul d'a se pronunța asupra rostului seratelor boheme, după ascultarea lor, și atunci și-a împărțit recunoștința cu mâinile pline. Nici pentru o clipă nu s'a oprit la numirea cam bizară de serate „boeme”...

Stimații noștri prietenii dela „Luceaferul” au fost puțin mai pripiți. S'au pus să ne dea lecții ce „petrecanii” să aranjăm. Să cântăm „Mugur-mugur-mugurei”, să jucăm „Calușerul” ș. a. și să nu aranjăm petreceri „boeme” fără nici un rost și de tot neobișnuite la noi români.

Ne-am mirat că prietenii dela noua revistă, cari și ei au pus la cale ceva nou, — se leagă de șabloane uzate. Nu stimaților! Noi voim să dăm ceva nou — ne veți permite-o, nu? — și vom lăsa petrecaniile „obișnuite” pe sama celor cari nu sunt în stare să aranjeze altele.

Plăcerea însă, să ridicăm mânușa aruncată, nu le vom face-o; vor înțelege și ei, că n'o facem tocmai în interesul lor.

Și „Drapelul” adăogă în numărul în care publică anunțul seratei, că „după mântuirea” programei va urma dans. Dl Braniste de loc nu face compliment cititorilor săi și inteligenței din Lugoj, când ne dă să înțelegem că d-sa cunoaște numai un public, ce consideră sfințitul părții literare a unei petreceri de „mântuire”. Nu-și face compliment nici chiar sie-și când ne dă să înțelegem, că sfințirea citirii unui articol al D-Sale e o „mântuire” pentru cititori...

Cumcă seratele noastre „boeme” constitue o mișcare sănătoasă, se poate vedea și din împrejurarea, că și în alte centre românești s'au pornit mișcări în înțelețul asta. Așa în Orăștie sunt deja proiectate, ear brava tinerime din Oradea-Mare a și pus la cale o „serată musicală”, ce va avea loc Joi la 26 II.

Suntem convinși că acest pas al tinerimii d'acolo va fi spriginit de toți Români de bine... A sosit doară vremea, ca petrecerile românești să ne ofere și nutrețiment spiritual, să ne ofere și distracții instructive și să nu fie mereu o simplă învîrtire în jurul unui punct imaginar după

„VICTORIA“
 institut de credit și economii, societate pe acții.
 Sediul: Arad, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.
 Intemeiată la 1887.
 Capital de acții: 600.000 cor. — Fond de rezervă 300.000 cor.
 Depuneri 3.000.000 cor. — Circulația anuală 44.000.000 cor.
 Primește depuneri spre fructificare, după cari solvește 5% interese fără privire la termenul de abdicere. — *Darea de venit după interese încă o solvește institutul separat.*
 După starea casei depunerii până la 2000 cor. se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere. Depuneri se pot face și prin poștă și se efectuează momentan după sosirea comenzii.
 Direcțiunea institutului.

657 — 30

Spre binevoitoarea atențiune!

Am onoare a Vă încunoștința, că am deschis în *Arad, strada Deák Ferencz Nr. 24* vis-à-vis de biserica reformată, un institut de

lithographie, cyncographie și autographie.

Efectueșc tot felul de lucrări cari se țin de aceste branșe, precum: cărți de vizită, de adrese, bilete de logodnă și cununie, invitări vignete capete de scrisori, placate (afișe), note, blanchete, caete de caligrafie, de desemn peisage, atestate diplome, acții libele de depunere și tot felul de lucrări artistice și în culori etc. etc. Prețuri moderate.

Asigurându-Ve, că 'mi voi da toată silința, să îndeplinesc lucrările primite cu cea mai mare punctualitate și promptitudine, conform gustului și dorinței, Vă rog să binevoiți a mă onora și sprijini cu prețurile D.-Voastre comande.

Cu toată stima:
PETRU SIMTION,
 proprietar de lithographie

Ai să cumperi ieftin și să fii îndestulit!

Să cumperi ghete de ale lui Porter.

Favor de portret!

Se capătă:

Fabricat escelent!

Port ușor!

Lucru minunat!

Formă elegantă!

De dimineața până seara poți alege!

Telefon nrul 324.

Comandele prin poștă se fac pe o corespondență de cinci fileri din prețul curent.

In prăvălia mare a lui Porter Vilmos Arad,

Szabadság-tér (piața libertății).

908 — 2

Telefon: 440

Koch Dániel

A R A D, strada Deák Ferencz nr. 42,
 vis à vis de hotelul „Crucea albă“.

Mare deposit de biciclete de primul rang, de mașini de cusut și exclusiv deposit de cele mai vestite biciclete

„Puch“.

Primește în lucrare transformarea totală, emailarea în toate colorile, precum și nickelarea a oricel bicielete.

Părți constituitoare de biciclete și mașini de cusut, precum și tot felul de fabricate pentru mașini permanent se gășesc în magazinul meu.

Biciclete și mașini de cusut se vënd cu prețuri favorabile.

Aplicarea la locul lor a sonerelor electrice și a telefoanelor de casă se eșecută cu prețuri foarte avantajoase.

Mare magazin de mașini electrice.

Mare atelier pentru reparaturi.

Comandele din provincă se îndeplinesc cu toată punctualitatea.

783 — 38

Cel mai plăcut și cel mai binepreparat pentru vâpsirea părului este

MELANOGENE

de colorare neagră și brunetă. — în timp de câteva minunte prin acest excelent și nesticăcios prepat se pot vâpsi în colorare neagră sau brunetă: părul, barba și mustața. — Această colorare e permanentă și nu se poate deosei de colorarea naturală; nu se murdărește și nu se poate spă nici cu săpun nici cu apă caldă. E nesticăcios și întrebuintea e foarte simplă. Prețul preparatului e: 2 cor. 8 fileri. Preparatul, care

face prul blond,

oricărul păr, în câte-va mințe, îi dă atât de plăcuta colorare blondaurie, în colorarea inului, cășie sau de oricel colorare dorită, fără-oa să atace părul. — rețel: o sticlută 1 cor., o sticlă mar 2 coroane.

Poștiți a fi cu atențiune la marca de patentă!

TEAHAJDU

este un preparat probat în nenumăte casuri pentru boale de pept și plămâni.

Se poate folosi cu cel maiun succes în contra tusei, durerii de gât, răgușelii, în contra tusei măgărti, îngrășării, în contra tuturer boalelor de pept; în contra îmbolnăvirii gât, laringe, plămâni, în contra respirațiunii grele, a boalei de pept și astmei etc.

Prul: 50 fileri.

698 — 69

SPIRT CONTRA REŪMEI

(spiritu „Mankóse“)

se vînde înreț de 1 coroană.

S'a dovedit ca un preparat excelent în casuri de boale de: reumă, de cangrenă, amorțirea muschii, durerii de nervi, de crucea sp. ũrii, de jaughieri, paralisii, amorțeaia emuschii și vine, precum și pentru în viorarea pielii etc. La slăbire din prici bătrănețel, precum și la oboselile tu țistilor, înainte și după ture mai lungăjută mult prin uigerea (frecarea) cu acest preparat (numat în exterior) și probat în casuri nenumărate.

Gutori FÖDES KELEMEN,

apotecăi laborator chimic

Telefon 111. ARAD. Telefon 111.